

illa propositio est determinatè vera, quæ est conformis suo objecto : Sed hæc propositio, *Antichristus erit*, etiam pro priori ad decretum, est conformis suo objecto : Ergo pro tali signo est determinatè vera. Minor probatur : tunc propositio est conformis objecto, quando illud ita se habet, ut per eam enuntiatur : At objectum hujus propositionis, *Antichristus erit*, ita se habet ut enuntiatur per illam, cùm te vera Antichristus sit habiturus existentiam in aliqua differentia temporis, ut de fide certum est, & in Scriptura revelatum : Ergo &c.

Confirmatur : Illa propositio de futuro est determinatè vera, quæ aliquando habebit suam de præsenti seu de inesse veram ; veritas enim propositionis de futuro, per suam de inesse seu de præsenti regulari & cognosci debet : Sed hæc propositio, *Antichristus erit*, habebit aliquando suam de inesse veram ; aliquando enim verum erit dicere, *Antichristus nunc est*, ut est certum de fide : Ergo est determinatè vera.

28. Ad objectionem respondeo, concessa majori, negando minorem, & ad probationem illius, distinguendo maiorem. Tunc propositio est conformis objecto, quando ita se habet ut per eam enuntiatur : Si hoc habeat ex vi illius signi, in quo enuntiatur, sive ex vi dispositionis factæ in tali signo, concedo maiorem. Si hoc habeat ex vi alterius signi, sive ex vi dispositionis factæ in alio signo subsequenti, nego maiorem. Quod autem Antichristus sit habiturus existentiam, pro aliqua differentia temporis, hoc non provenit ex vi dispositionis factæ in signo antecedenti decretu, sed ex vi ipsius decreti, quo voluntas divina ab exteriori se determinavit ad producendum aliquando Antichristum ; & quia tale decretu, seu determinatio causæ primæ, in scriptura revelata est, non mirum, quod hæc propositio *Antichristus erit*, modò non solum sit determinatè vera, sed etiam certa de fide.

29. Ad confirmationem similiter respondeo, concessa majori, distinguendo minori : hæc propositio, *Antichristus erit*, formata pro priori ad divinum decretum, habebit aliquando suam de inesse veram, ex vi talis prioris, & dispositionis in eo factæ, nego minorem. Ex vi signi posterioris, & ratione divisi decreti determinantis, aliquando producere Antichristum, concedo minorem, & eodem modo distinguo consequens.

30. Dices ; objectum hujus propositionis, *Antichristus erit*, non est determinatio causæ primæ (alioquin non esset de futuro, sed de præsenti) sed existentia ipsius Antichristi, habenda pro tempore futuro : Ergo quanvis causa prima in signo antecedenti decretu, non sit determinata ad producendum Antichristum, hoc tamen non obstat, quin talis propositio, pro illo priori, sit determinatè vera.

31. Respondeo objectum hujus propositionis, & aliarum propositionum de futuro contingentis, neque esse solam determinationem causæ, neque solam existentiam, ut habendam pro tempore futuro, sed existentiam ut habendam, ex vi præsentis determinationis causæ. Unde quamvis decretum, seu determinatio causæ primæ, vel secundæ, non sit objectum harum propositionum, est tamen ejus fundamentum, & prima regula, primaque radix conformitatis quam habent cum illo ; eo proportionali modo, quo indifferens judicium rationis, est prima regula libera determinationis voluntatis. Quare ut aliqua res in aliquo signo sit & concipi-

tur ut futura, non sufficit quod sit habitura aliquando existentiam (hoc enim potest verificari de re possibili, considerata in statu mere possibilitatis) sed insuper requiritur, quod sit habitura existentiam, ex vi præsentis determinationis causæ ; quod non potest verificari de Antichristo, pro priori ad divinum decretum, cùm pro tali signo divina voluntas sit omnino indifferens & indeterminata ad ejus productionem.

§. II.

Vera sententia statuitur.

32. Dico quintò, Deum certò & infallibiliter cognoscere futura contingentia in decreto præterminante eorum futuritionem.

Probatur primò ex SS. Patribus : Hilarius enim 9. de Trinit. sic ait : *Quia Deus facere decrevit, in sua voluntate cognovit*. Augustinus de prædest. Sanctorum cap. 10, certam de futuris promissis notitiam repetit à prædestinatione Dei, his verbis : *Prædestinatione sua Deus ea præsivit quæ fuerat ipse facturus*. Et paulò infra : *Quando promisit Deus Abraham fidem gentium, non de nostra voluntatis potestate, sed de sua prædestinatione promisit : promisit enim quod ipse facturus erat, non quod homines &c.* Ex quibus duplex argumentum defutno. Primum est : Quid Deus est facturus, in sua prædestinatione prænoscit : At Deus omnes actiones nostras, quantumcumque liberas, facturus est, juxta illud Isaiae : *Omnia opera nostra operatus es nobis Domine* : Ergo eas cognoscit in sua prædestinatione, id est in decreto & prædefinitione suæ voluntatis. Sæpè enim apud Augustinum, & alios SS. Patres, hoc nomen *prædestinationis usurpatum* pro decreto præordinante & prædefiniente rerum futuritionem, ut constat ex Tractatu 68. in Joan. ubi ait quod Deus fecit futura, ea prædestinando.

33. Alterum argumentum est : Quod Deus promittit, de sua prædestinatione, non de nostra voluntatis potestate promittit : At Deus multoties nostras actiones liberas promittit, juxta illud Ezechielis : *Faciam ut in preceptis meis ambuletis* : Ergo illas promittit de sua prædestinatione, & easdem in sua prædestinatione cognoscit. Unde de bono persever. cap. 17. loquens de nostris bonis operibus, ait : *Si Deus ea se daturum esse præsivit, profectò prædestinavit* : Quæ consequentia seu illatio non esset bona, si præscientia nostrorum operum, non esset fundata in prædestinatione seu prædefinitione voluntatis divinae. Constat ergo Deum, juxta doctrinam Augustini, non cognoscere nostra opera futura, in seipso immediate, aut in veritate illorum objectiva, ut docent Adversarij, sed in suo decreto, quod proinde debet esse ab intrinseco efficax, & prædeterminans, quia istud solum (ut infra ostendemus) potest habere rationem modij ducentis in certam & infallibilem futurorum contingentium notitiam.

34. Probatur secundò conclusio ex D.Thoma, qui pluribus in locis aperte favet nostra sententia, nam in 1.dist.39.quæst.1.art.1.ad 5.docet scientiam Dei respectu futurorum contingentium, subiacere libertati sua voluntatis : Scientia autem quæ subiacet libertati voluntatis divinae, subiacet ejus decreto, illique ut medio inimititur. Et 1.contra Gent. cap.68. sic ait : *Sicut Deus cognoscendo suum esse, cognoscit esse cuiuslibet rei, ita cognoscendo suum intelligere & velle, cognoscit omnem cognitionem & voluntatem*. Quo nihil aperiens & expressius dici potest. Et post multa sic concludit : *Dominum quod*

DE SCIENTIA DEI.

titiam, ad præsentiam illorum in æternitate reducere.

Sed respondetur primò, negando Antecedens, nam loco in objectione citato D.Thomas explicans modum quo Deus futura contingentia cognoscit, utrumque medium clare expressit, dicens : *Deus non solum videt ordinem sui ad rem, ex cuius potestate est futura*. (Ecce cognitionem futurorum in decreto, neque enim dicit ordinem necessarium ad futura, sed liberum, per decretum) *sed ipsius rei esse invenitur*. Ecce præsentiam in æternitate ex decreto secutam.

Respondeo secundò, quod quamvis S.Doctor formaliter & in terminis, tale medium non expressisset, illud tamen per manifestam illationem deducitur ex illo principio, quod sæpè repetit & inculcat, tanquam præcipuum suæ doctrinae fundatum, nimurum Deum omnia in seipso & in sua essentia tanquam in causa cognoscere ; nam divina essentia, vel omnipotèntia, non potest esse causa futuritionis rerum, nec illas ut futuras repræsentare, nisi ut modificata & determinata per decretum, ut ex supra dictis constat. Ratio autem cur D.Thomas agendo de scientia Dei respectu futurorum contingentium, & de medio in quo ea cognoscit, sepissimè recurrit ad eorum præsentiam in æternitate, est quia talis præsentia conducit, imò necessaria est, ut Deus habeat invariabilem & intuitivam eorum notitiam, ut constabit ex dicendis §. sequenti.

35. Objecies secundò : In causa remota universalis non potest certò & infallibiliter cognosci effectus, v. g. in motu Solis non potest certò cognoscere generatio plantæ, aut florito arboris : Sed divinum decretum est causa tantum remota & universalis futurorum contingentium : Ergo illa non possunt certò cognosci in decreto.

Respondeo distinguendo majorem : in causa remota & universalis, effectus non potest certò cognosci, quando est impeditibilis à causa proxima & particulari, concedo. Quando non est impeditibilis, nego. Decretum autem divinum, cùm sit infinitæ virtutis & efficaciam, non potest à causis secundis contingentibus impediti, ne suum consequatur effectum, non solum quantum ad substantiam, sed etiam quantum ad modum libertatis & contingentia. Unde duplex est notabile discriben inter concursum Solis, vel aliarum causatum universalium, & concursum Dei, qui est prima & universalissima causa. Primum est, quod cum concursus Solis, & aliorum corporum coelestium, sit virtutis & efficacia finita, potest impediti, ne suum producat & consequatur effectum ; secundus vero concursus Dei, cùm ejus virtus & efficacia infinita sit. Secundum discriben est, quod causa secundæ universales, per se primò attingit in suis effectibus rationes communes vel genericas, puta viventes, vel corporis corruptibilis, quæ cum sint potentiales & determinabiles, etiam concursus illarum est indifferens, potentialis, ac determinabilis à causis inferioribus & particularibus. Causa autem prima & universalissima, cùm per se primò attingat in omnibus rebus creatis, rationem entis, & actualitatem existentia, quæ non est potentialis & determinabilis, sed actualis & determinativa, non influit in causas secundas per concursum indifferentes & determinabiles, sed potius eas determinat & applicat ad agendum, conformiter ad illarum naturam & conditionem.

36. Objecies tertio : Quotiescumque D.Thomas agit de scientia futurorum contingentium, & de medio in quo ea cognoscit, semper recurrat ad eorum in æternitate præsentiam, ut certò illa cognoscatur, & nunquam facit mentionem divini decreti, ut videri potest in 1.dist.38. quæst.1.art.5. & aliis in locis infra referendis : Ergo censet Deus non cognoscere illa in decreto prædeterminante. Unde aliqui recentiores contendunt cum Campanella, S. Doctorem, neque scientiam medium, neque decreta prædeterminantia admittere, sed totam futurorum contingentium no-

TRACTATUS TERTIUS.

futura peccata praesicet: Sed hoc dici nequit, alias esset causa & author peccati: Ergo nec illud.

Respondeo, concessa majori, negando minorem, Deus enim cognoscit peccata futura in decreto positivo, quo statuit positivè concurrere ad entitatem & bonitatem physicam actuum malorum;

& in decreto permissivo, quo vult permettere corum malitiam & deformitatem, seu denegare auxilium efficax ad vitandum peccatum:

ex hoc enim duplice decreto sequitur infallibiliter peccatum, ex primo quidem sequitur ejus entitas & bonitas physica, consecutione physica & causalitatis, sicut quilibet effectus sequitur ad suam causam;

ex secundo vero sequitur ejus malitia & deformitas, non consecutione physica & causalitatis, sed duntaxat consecutione logica & illatio-

nis; sicut destruio sive annihilation creaturæ, in-

fallibiliter sequitur suspensionem sive denegatio-

nem divini concursus à quo conservatur in esse;

vel sicut ex remotione columnæ, sequitur casus lapidis, qui ab illa sustentatur, & ex remotione

salis corruptio carnium, quæ per illud impeditur.

Quenadmodum enim, licet causa per se defensus

lapidis, non sit remoto columnæ, sed lapidis

gravitas; nec subtractione salis sit causa per se cor-

ruptionis carnium, sed mixtio seu pugna quatuor

primarum qualitatum, sequitur tamen infallibili-

ter ad illam, tanquam ad removens prohibens.

Ita pariter, licet denegatio auxilij efficacis non

sit causa peccati, sed malitia & defectibilitas

voluntatis humanae; si tamen Deus, ob rationes

occultas sue infinitæ sapientiae & providentiae,

deserat hominem, per denegationem auxilij effi-

cacis, infallibiliter homo peccabit: juxta illud Inno-

centii primi epist. 25. ad Concilium Carthaginense:

Neceſſe eſt, ut quo auxiliante vincimus, eo non

adjuvante vincamur.

40. Dices, ille qui removet columnam, à qua

sustentatur lapis, censetur esse causa, saltem mo-

ralis & indirecta, casus lapidis; & ille qui sub-

trahit sal à carnibus, ex cuius subtractione sequi-

tur illarum corruptio, reputatur causa saltem

moralis & indirecta corruptionis illarum: Ergo

pariter Deus subtrahens homini auxilium efficax,

ex cuius denegatione sequitur infallibiliter pecca-

tum, erit causa, saltem moralis & indirecta, illius.

Respondeo secundò, concessa Antecedente,

negando consequentiam, & paritatem. Ille enim

qui removet columnam sustentantem lapidem, vel

subtrahit sal à carnibus, tenetur interdum illud

non subtrahere, nec columnam removere; Deus

autem nunquam tenet dare auxilium efficax ad

eliciendum actum virtutis, peccato oppositum; ut

autem id quo sequitur ad defectum actionis, al-

teri imputetur, tria requiruntur, nimurum quod

possit, & debeat, & non agat, ut docet S.Thomas

1.2. quest.6.artic.3. Ex quo ibidem quest. 79. artic.

1. infert, Deum non posse dici causam peccati,

etiam indirectam. *Dens (inquit) peccati causa etiam*

indirecta dici non potest, nec debet; quia rameſi

non præbeat auxilium, quod si præberet, homines

non peccarent, hoc totum facit secundum ordinem

sua sapientia & iustitia, cum ipse sit sapientia &

justitia: unde non imputatur ei quod alius peccet,

sicut causa peccati; sicut gubernator non dicitur can-

sa submersionis navis, nisi quando subtrahit gubernationem, potens & debens gubernare. Sed de hoc fusiū tractatu sequenti, cum exponeamus concordiam sanctitatis Dei, cum efficacia & causalitate divinorum decretorum.

§. III.

Aliud medium, in quo Deus futura contingentia cognoscit, eorum nimurum praesentia in aeternitate.

41. Non potest hoc medium perfecte intelligi, nisi prius declaretur modus quo futura contingentia sunt Deo praesentia in aeternitate, an objectivæ solū, ratione praesentia; vel etiam physice & realiter, ratione aeternitatis? Primum tenet Scotus, Durandus, Suarez, Valsquez, & plures ex Recentioribus. Secundum docent Thomistæ, quos sequuntur ex Patribus Societatis Molina, Fonseca, Granados, & Ruizius, cum quibus.

42. Dico primò, futura contingentia sunt Deo ab aeterno praesentia, non solū objectivæ & intentionali, ratione praesentia, sed etiam physice & realiter, ratione aeternitatis.

Probatur primò ex SS. Patribus negotiis Deo praesentiam in rigore, eo quod Deo nihil sit futurum, sed omnia sunt illi praesentia. Ita Augustinus lib. 2. ad Simplic. quest. 2. ubi sic discutit: *Quid est praesentia, nisi scientia futurorum? Quid autem futurum est Deo, qui omnia supergerit tempora? Si enim in scientia res ipsas habet, non sunt futura, sed praesentes, ac per hoc non jam praesentia, sed tantum scientia dici potest: Si autem scientia in ordine temporalium, ita & apud Deum nondum sunt qua futura sunt, sed ea prevenit scientia: bis ergo ea sentit, uno quidem modo secundum futurorum praesentiam; altero vero modo secundum praesentium scientiam: aliquid ergo temporaliter accedit scientia Dei, quod absurdissimum & falsissimum est.* Idem docet Gregorius Magnus lib. 20. Moral. cap. 23. his verbis: *Quomodo est præciosus, dum nulla nisi qua futura sim præsentur, & scimus, quia Deo futurum nihil est?* Item Anselmus lib. de casu Diaboli cap. 21. sic ait: *Praesentia Dei non propriè dicitur praesentia: cui enim omnia sunt praesentia, non habet futurorum praesentiam, sed praesentium scientiam.*

43. Ex his Sanctorum Patrum testimoniosis triplex argumentum desumo: Primum est, SS. Patres locis relatis negant Deo praesentiam in rigore, eo quod omnia sunt illi praesentia: At ex eo quod omnia sunt illi Deo objectivæ solū praesentia, non rectè probatur, ei non convenire praesentiam in rigore; cum Prophatarum mentibus multa sint objectivæ praesentia, de quibus tamen habent in rigore praesentiam: Sentiunt ergo predicti Patres, futura esse Deo praesentia ab aeterno, non solū objectivæ, ratione scientiae, sed etiam realiter & physice, ratione aeternitatis.

Secundum argumentum sic procedit: Patres citati non solū affirmant omnia esse Deo praesentia, sed etiam absolute negant Deo esse aliquid futurum: At ex objectivæ praesentia non tollitur ratio absolutæ futuritionis, benè tamen ex physica: Ergo de ista & non tantum de prima SS. Patres loquuntur.

Tertium argumentum est: si creatura omnes nobis futura, non essent Deo physice in aeternitate praesentes, sequeretur illum aliiquid in tempore scire de novo, quod absurdissimum & falsissimum reputat Augustinus. Sequela patet, nam rem dum est, videret ut sibi physicæ praesentem, & antea-

quam

DE SCIENTIA DEI.

quam esset, illam ut sibi futuram cognosceret. Ergo aliquid in tempore scire de novo, & bis, seu duobus modis, idem cognosceret; uno quidem modo secundum futurorum praesentiam, altero vero modo secundum presentium scientiam, ut ait idem S. Doctor loco citato ad Simplicianum.

44. Eodem discursu utitur S. Thomas in 1. dist. 58. qu. 1. art. 5. Item qu. 2. de verit. art. 12. ubi sic ratiocinatur: *Cum visio divina scientia aeternitate mensuratur, qua est tota simul, & totum tempus includit, nec alteri parti temporis deest, sequitur ut quidquid in tempore geritur, non ut futurum, sed ut praesens videat.* Ubi probat futura contingentia videri à Deo, seu ab illo intuitivè cognosci, quia sunt divinæ aeternitati praesentia. Quare non potest intelligi de praesentia objectiva & intentionali, sed solū de reali & physica. Tum quia alias, cum praesentia objectiva in videri consistat, probans idem videri, quia sunt praesentia, idem per idem probaret; & istum sensum efficeret: id est videntur, quia videntur, quod est ridiculum. Tum etiam, quia ad cognitionem intuitivam alicuius objecti, non sufficit sola praesentia objectiva illius in mente cognoscens, sed requiritur realis illius praesentia & existentia, ut infra ostendemus. Tum denique quia, cum aeternitas non sit attributum pertinens ad cognitionem, sed ad durationem, non causat praesentiam objectivam, sed realem & physicam. Unde idem S. Doctor loco supra citato ex primo sententiis, sic habet: *Cum Deus uno aeterno intuitu, non successivo, omnia tempora videat, omnia contingentia in temporibus diversis, ab aeterno praesentialiter videt, non tantum ut habentia esse in cognitione sua, &c.*

Ergo praeter praesentiam objectivam quam habent futura contingentia in mente divina, ratione scientiae, aliam cognoscit realem & physicam, qua illis competit, ratione aeternitatis ambientis omne tempus, & omnes differentias ejus.

45. Potest insuper probari conclusio ratione fundamentali, & à priori, desumpta ex natura & perfectione aeternitatis: illa enim est duratio infinita, indivisibilis, & tota simul, ut constat ex ejus definitione à Boëtio tradita, & tract. i. cap. ultim. à nobis explicata: Ergo aeternitas, ratione infinitatis, continet omnem durationis mensuram, nempe praeteritum, praesens, & futurum: ratione indubilitatis, secundum se tota illa continet; & ratione simultatis, omnibus durationibus inter se succendentibus, absque successione, ab aeterno coexistit; ac proinde omnia tempora, & omnia tempore mensurata, eti. inter se invicem succendentia, Deo ab aeterno in eternitate coexistunt. Unde egregie Bernardus serm. 80. in Cant. Tempora sub ea transiunt, non ei: futura non expectat, praeterita non recogitat, praesentia non experitur, experientia scilicet transiente. Et Petrus Damiani opusc. 36. cap. 8. *Omnia qua apud nos elabendo discurrunt, aut per temporum vicissitudines se variant, apud illud hodie (aeternitas) stant, & immutabiliter perseverant.* In illo scilicet hodie, dies adhuc immobilis est, quo mundus iste sumpsit originem; in illo jam & ille nihilominus est, quo iudicandus est per aeterni iudicij equitatem.

46. Respondent Adversarij, ex indivisibilitate aeternitatis, solū posse inferri, quod caret successione sibi intrinseca, non autem extrinseca, desumpta ex rebus creatis, inter se succendentibus, & successivæ divinæ aeternitati coexistentibus.

Sed contra: In primis hæc responsio repugnat verbis Cardinalis Damiani, jam relatis, & definitioni aeternitatis, à Boëtio traditæ: si enim

aeternitas non caret successione illi extrinseca, desumpta ex rebus creatis inter se succendentibus, falsum erit, quod omnia quæ apud nos elabendo discurrunt, aut per temporum vicissitudines se variant, in nunc aeternitatis stent & immutabiliter perseverent. Item falsum erit quod ait Boëtius, nempe quod aeternitas sit tota simul & perfecta possessio, nam ex quocumque capite defectus actualis possessionis proveniat, sive ab intrinseco, sive ex defectu extrinseci quod est possidendum, non salvatur ratio perfectæ possessionis, ut patet in illo qui divitias non possidet, ex illarum defectu.

Secundò potest hæc solutio impugnari, ex eo quod si daretur corpus infinitum in ratione extensionis, omnibus aliis, quantumcumque distantibus inter se, simul adfert: Ergo cum aeternitas sit infinita in ratione durationis, debet similiter omnibus durationibus, quantumcumque distantibus in ratione durationis, si bindeque praeterito, praesenti, & futuro, simul, & absque successione adhuc extrinseca, coexistere.

Confirmatur: Ex distantia locali duorum corporum inter se, non infertur illorum distantia, respectu divinæ immensitatis: Ergo pariter ex successione futurorum adinvicem, non potest inferri successio illorum, respectu aeternitatis.

47. Dico secundò, realem & physicam futurorum contingentia in aeternitate praesentiam, necessariam esse, ut scientia quam Deus habet de illo, sit intuitiva, & invariabilis, non vero ut sit certa, & infallibilis.

Prima pars probatur: Notitia intuitiva & cognitionis abstractiva in hoc differunt, quod prima ad rem existentem & realiter praesentem terminatur, secunda vero abstracta est reali praesentia & existentia objecti, & objectivam seu intentionalem solū requirit; quapropter cognitionis propheticæ, quamvis terminetur ad res futuras, ut objectivæ praesentes in mente Prophetæ, non est intuitiva, sed abstractiva. Unde D. Thomas qu. 3. de verit. art. 3. ad 8. *Visio addit supra simplicem cognitionem, aliquid extra genus notitia, quod est existentia rei;* Ergo cum futura contingentia non sint ab aeterno in propria duratione, ut terminent ab aeterno notitiam Dei intuitivam, & ab eo cognoscantur per scientiam visionis, necesse est quod ab aeterno sint illi praesentia in mensura sua aeternitatis.

48. Probatur etiam secunda pars: Sicut enim teste D. Thoma infra qu. 19. art. 7. voluntas Dei mutaretur, si aliquid inciperet velle quod prius non voluit; ita scientia Dei mutaretur, si inciperet videtur aliquid ut sibi praesens quod antea non videbat: At scilicet praesentia rerum in aeternitate, Deus inciperet in tempore videre res ut sibi praesentes, quas ab aeterno videbat tantum ut sibi futuras: Ergo, illa scilicet scientia Dei respectu futurorum est variabilis, & transfire de abstractiva in intuitivam, quando objectum transfire de futuro in praesens, & rursum redire de intuitiva in abstractivam, quando objectum transfire de praesenti in praeteritum. Unde Ecclesiastici 39. dicitur: *Opera omnis carnis coram illo, à seculo & usque in seculum respicit, & nihil est mirabile in conspectu ejus.* Quibus verbis Scriptura reddens rationem, quare nihil sit novum nec mirabile in oculis Dei, non aliam affigit, quam quia à seculo & usque in seculum respicit id est, quia videt omnia ut sibi praesentia in sua aeternitate. Eodem discursu utitur D. Thomas hinc art. 15. ad 2. his verbis: *Si aliquid esset quod prius Deus nescivisset, & postea sciret, esset ejus scientia variabilis: Sed hoc esse non potest, quia quid-*